

«Ανάγκη για συνεχιζόμενη και δια βίου εκπαίδευση»

Θωμαΐς Στασινοπούλου

Η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας και η ανάπτυξη του Παγκόσμιου Ιστού οδήγησαν στη διαμόρφωση ενός νέου τοπίου στο χώρο της πληροφόρησης και στην εξέλιξη του παράγωγου προϊόντος της, την πληροφορία. Σε αυτή τη νέα ψηφιακή εποχή που διαμορφώνεται από την τεχνολογία, αλλάζει τόσο ο τρόπος δημιουργίας και αποθήκευσης της πληροφορίας όσο και ο τρόπος διάδοσης και μετάδοσής της.

Η δυναμική εισβολή της τεχνολογίας και του ψηφιακού κόσμου στις υπηρεσίες πληροφόρησης έχει αλλάξει ολοκληρωτικά την καθημερινή πρακτική της εργασίας των βιβλιοθηκονόμων και των επιστημόνων πληροφόρησης. Ο όγκος των πληροφοριών αυξάνεται διαρκώς και η διακίνησή τους μέσω του Διαδικτύου πραγματοποιείται με ταχύτατους ρυθμούς.

Η ανάπτυξη των τεχνολογιών πληροφόρησης και οι εξελίξεις στη μορφή της πληροφορίας δημιούργησαν, όπως ήταν αναμενόμενο, και αλλαγές στις βιβλιοθήκες και στα κέντρα πληροφόρησης, γενικότερα. Αφού αλλάζει η μορφή της πληροφορίας, αλλάζει και η μορφή του μέσου, στο οποίο καταγράφεται. Εφόσον, αλλάζει το μέσο αποθήκευσης της πληροφορίας, αλλάζει και ο τρόπος διακίνησης και χρήσης της στον πληροφοριακό οργανισμό. Επίσης, αλλάζουν και εξελίσσονται και οι πληροφοριακές ανάγκες των χρηστών. Εξελίσσονται, λοιπόν, και οι παρεχόμενες υπηρεσίες πληροφόρησης και προσαρμόζονται στη νέα πραγματικότητα.

Οι εξελίξεις στις υπηρεσίες πληροφόρησης έχουν δημιουργήσει ένα νέο τύπο βιβλιοθήκης, την *υβριδική*, που αποτελεί το μεταβατικό στάδιο από τη συμβατική βιβλιοθήκη στην ψηφιακή. Σύμφωνα με τον Rusbridge, η υβριδική βιβλιοθήκη σχεδιάστηκε για να φέρει πιο κοντά μια σειρά τεχνολογιών από διαφορετικές πηγές στα πλαίσια μιας βιβλιοθήκης και να εξερευνήσει ολοκληρωμένα συστήματα και υπηρεσίες στο ηλεκτρονικό και έντυπο περιβάλλον.

Εφόσον, λοιπόν, οι βιβλιοθήκες αλλάζουν, όπως είναι φυσικό, αλλάζει και αναβαθμίζεται και ο ρόλος του βιβλιοθηκονόμου σε *επιστήμονα της πληροφόρησης*. Ο επιστήμονας της πληροφόρησης καλείται να διαχειριστεί όλες αυτές τις εξελίξεις και αλλαγές και να τις αξιοποιήσει προς όφελος των χρηστών. Πρέπει να μπορεί να ικανοποιήσει τις πληροφοριακές ανάγκες των χρηστών σε ποιότητα, ποσότητα και

ταχύτητα. Επίσης, πρέπει να είναι σε θέση να κατανοήσει και να εκμεταλλευτεί τα νέα πρότυπα και εργαλεία που δημιουργούνται για τη διευκόλυνση της εργασίας του, καθώς και τα προβλήματα που προκύπτουν από την τεχνολογία, όπως για παράδειγμα προβλήματα ψηφιακής διατήρησης, και να προσπαθεί να συμμετάσχει στην εύρεση λύσεων.

Ο επιστήμονας της πληροφόρησης για να μπορέσει να ανταπεξέλθει και να συμμετέχει σε όλες αυτές τις εξελίξεις θα πρέπει να έχει ένα ικανοποιητικό επίπεδο σπουδών. Οι Σχολές Βιβλιοθηκονομίας θα πρέπει να προσαρμόζουν το πρόγραμμα σπουδών σύμφωνα με τις εξελίξεις και τις καινοτομίες στον χώρο της πληροφόρησης. Η Πληροφορική δεν θα πρέπει να είναι αυτοσκοπός, αλλά βοηθητική επιστήμη προς την Επιστήμη της Πληροφόρησης, ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι των βιβλιοθηκών.

Όμως, για να είναι ένας βιβλιοθηκονόμος επιτυχημένος δεν αρκεί να αποκτήσει μονάχα βασικό πτυχίο βιβλιοθηκονομίας. Απαιτείται να λαμβάνει διαρκή εκπαίδευση και μετεκπαίδευση για να μπορεί να συμμετέχει και να παρακολουθεί τις εξελίξεις του χώρου. Έχει ανάγκη για συνεχιζόμενη και δια βίου εκπαίδευση.

Στην Ελλάδα υπάρχει μονάχα ένα Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών με δυο κατευθύνσεις από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο που δέχεται συνολικά 40 μεταπτυχιακούς φοιτητές. Όμως, δεν επαρκεί αυτό το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών για να καλύψει τις ανάγκες των βιβλιοθηκονόμων. Αφενός, γιατί δεν μπορεί να επεκταθεί πάνω σε όλα τα θέματα που αφορούν στην Επιστήμη της Πληροφόρησης και αφετέρου, γιατί διαρκεί σχεδόν 2 χρόνια και πολλοί βιβλιοθηκονόμοι δεν έχουν τη δυνατότητα να το παρακολουθήσουν, είτε γιατί έχουν οικογενειακές υποχρεώσεις είτε γιατί δεν μπορούν να πάρουν άδεια από την εργασία τους.

Νομίζω ότι μια λύση στο πρόβλημα της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης μπορεί να δοθεί μέσα από σεμινάρια και βραχυπρόθεσμα προγράμματα εκπαίδευσης που θα εκπονούνται από τις Σχολές Βιβλιοθηκονομίας, το Υπουργείο Παιδείας και την Ένωση Ελλήνων Βιβλιοθηκονόμων & Επιστημόνων Πληροφόρησης (ΕΕΒΕΠ) σε συνεργασία με βιβλιοθήκες ή άλλους σχετικούς φορείς, όπως το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΔΔ), το οποίο είναι υπεύθυνο για την επιμόρφωση των δημοσίων υπαλλήλων, ώστε να είναι σε θέση όλοι οι βιβλιοθηκονόμοι και όσοι άλλοι σχετίζονται με το επάγγελμά μας άμεσα ή έμμεσα, να είναι ενημερωμένοι για τις τρέχουσες εξελίξεις στο χώρο. Επίσης, θα μπορούσαν να δημιουργηθούν και άλλα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών με διαφορετικές κατευθύνσεις.

Οι βιβλιοθήκες και οι βιβλιοθηκονόμοι έχουν πολλά να προσφέρουν και μπορούν να δραματίσουν σημαντικό ρόλο στη σημερινή πραγματικότητα του χώρου της πληροφόρησης, καθώς και στη διαμόρφωση του μέλλοντος. Είναι αναγκαίο να μπορούμε να κινούμαστε παράλληλα με τις εξελίξεις και να συμμετέχουμε ενεργά σε αυτές, και όχι να είμαστε απλοί θεατές χωρίς λόγο και άποψη.

Βιβλιογραφία

RUSBRIDGE, C., 1998. Towards a hybrid library. *D-Lib Magazine* [online], 4.

Διαθέσιμο από: <http://www.dlib.org/dlib/july98/rusbridge/07rusbridge.html>

[Ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης 10 Μαΐου 2006].

ΚΑΚΑΛΗ, Κ. ΚΑΙ ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ, Θ., 2005. *Η μορφή και η προέλευση του πληροφοριακού υλικού στο ψηφιακό περιβάλλον ως παράγοντες διαμόρφωσης του έργου της πληροφόρησης*. Μεταπτυχιακή Εργασία στο μάθημα Επιστήμη της πληροφόρησης στο σύγχρονο περιβάλλον. Ιόνιο Πανεπιστήμιο.

ΜΠΩΚΟΣ, Γ. Δ., 2001. *Εισαγωγή στην επιστήμη της πληροφόρησης*. Αθήνα:

Παπασωτηρίου.

ΜΠΩΚΟΣ, Γ. Δ., 2002. *Τεχνολογία και πληροφόρηση: από τη διαχείριση του βιβλίου στη διαχείριση της γνώσης*. Αθήνα: Παπασωτηρίου.